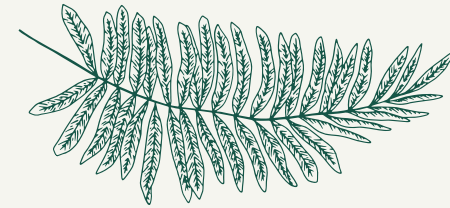

**P A T R O N I
R O K U
2 0 2 2**

**PATRONI DANEGO ROKU SĄ WYBIERANI PRZEZ
SEJM RP, KTÓRY PODEJMUJE UCHWAŁĘ W TEJ
SPRAWIE**

Tegorocznymi patronami zostali : Ignacy Łukasiewicz, Maria Konopnicka,
Maria Grzegorzewska, Wanda Rutkiewicz, Józef Mackiewicz oraz Józef
Wybicki. A patronującą epoką - Romantyzm Polski.

IGNACY ŁUKASIEWICZ

1822 - 1882

- pionier przemysłu naftowego w Europie,
- wynalazca lampy naftowej,
- założyciel pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej,
- aktywny działacz niepodległościowy,
- przyszedł na świat w zubożałej rodzinie szlacheckiej pochodzenia ormiańskiego,
- ukończył 4 klasy gimnazjum - zła sytuacja finansowa rodziny nie pozwalała na dalszą edukację i zmusiła go do przedwczesnego rozpoczęcia pracy,
- w 1836 rozpoczął praktykę w aptece co pozwoliło mu na dalszą edukację w zakresie chemii i farmacji.

Miejsce zapalenia pierwszej na świecie ulicznej lampy naftowej w Gorlicach

PRACE NAD DESTYLACJĄ ROPY NAFTOWEJ

- w 1848 rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale tytuł magistra farmacji otrzymał dopiero na Uniwersytecie Wiedeńskim,
- po uzyskaniu tytułu magistra wrócił do Lwowa, gdzie w aptecce Mikolascha razem z Janem Zeh pracowali nad destylacją ropy naftowej,
- w 1853 roku otrzymali naftę poprzez frakcjonowaną destylację,
- Łukasiewicz szukając zastosowania dla nafty przekonstruował lampę oliwną tak, by działała przy użyciu nafty.

MARIA KONOPNICKA

1842 - 1910

- jedna z najwybitniejszych pisarek w historii literatury polskiej,
- krytyczka literacka, publicystka i tłumaczka,
- w 1862 poślubiła Jarosława Konopnickiego, z którym miała 8 dzieci,
- ich małżeństwo nie było szczęśliwe - mąż narzucał jej ograniczenia. Konopnickiej nie podobała się rola gospodyni domowej i nie chciała być na utrzymaniu męża. Jarosław nie chciał aby jego żona rozwijała swoją literacką karierę,
- w 1876 poetka rozstała się z mężem i przeniosła razem z dziećmi do Warszawy, gdzie rozpoczęła pracę jako korepetytorka,
- w 1878 zaczęła uczestniczyć w konspiracyjnych i jawnych akcjach społecznych, szczególnie broniła praw kobiet
- gdy jej dzieci podrosły, Maria zaczęła podróżować po całej Europie,

Dwór w Żarnowcu, prezent od narodu dla Marii Konopnickiej

ŻYCIE LITERACKIE

- debiutowała w 1870 w Kaliszu wierszem *W zimowy poranek* ogłoszonym pod pseudonimem „Marko” w dzienniku „Kaliszanin”,
- w latach 80. redagowała pismo dla kobiet „Świt”,
- nowele pisała od początku lat osiemdziesiątych XIX wieku aż do śmierci,
- utwory Konopnickiej dla dzieci ogłaszane od 1884, eliminujące natrętny dydaktyzm, rozbudzające wrażliwość odbiorców były nowością w tej dziedzinie pisarstwa,
- utwory Konopnickiej zawierają protest przeciwko niesprawiedliwości społecznej oraz ustrojowi niosącemu ucisk i krzywd,
- z powodu swojej twórczości była atakowana przez kler i środowiska klerykalne,
- uczestniczyła w międzynarodowym proteście przeciwko prześladowaniu dzieci polskich we Wrześni.

MARIA GRZEGORZEWSKA

1887 - 1967

- działaczka społeczna, naukowiec, tyflopedagog, tyflopsycholog,
- twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce,
- studiowała psychologię na Sorbonie, gdzie w 1916 uzyskała tytuł doktora filozofii,
- po doktoracie zdecydowała się na pracę z osobami niepełnosprawnymi i została nauczycielką w jednej z paryskich szkół dzieci opóźnionych w rozwoju,
- od 1919 pracowała w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zajmując szkolnictwem specjalnym, popularyzowała ten rodzaj szkół, a także powołała kurs seminaryjny dla nauczycieli tych szkół. W roku 1922 przekształciła kurs w Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej i została jego dyrektorką. Funkcję tę pełniła do końca życia, kierując się hasłem Instytutu: „Nie ma kaleki – jest człowiek”.

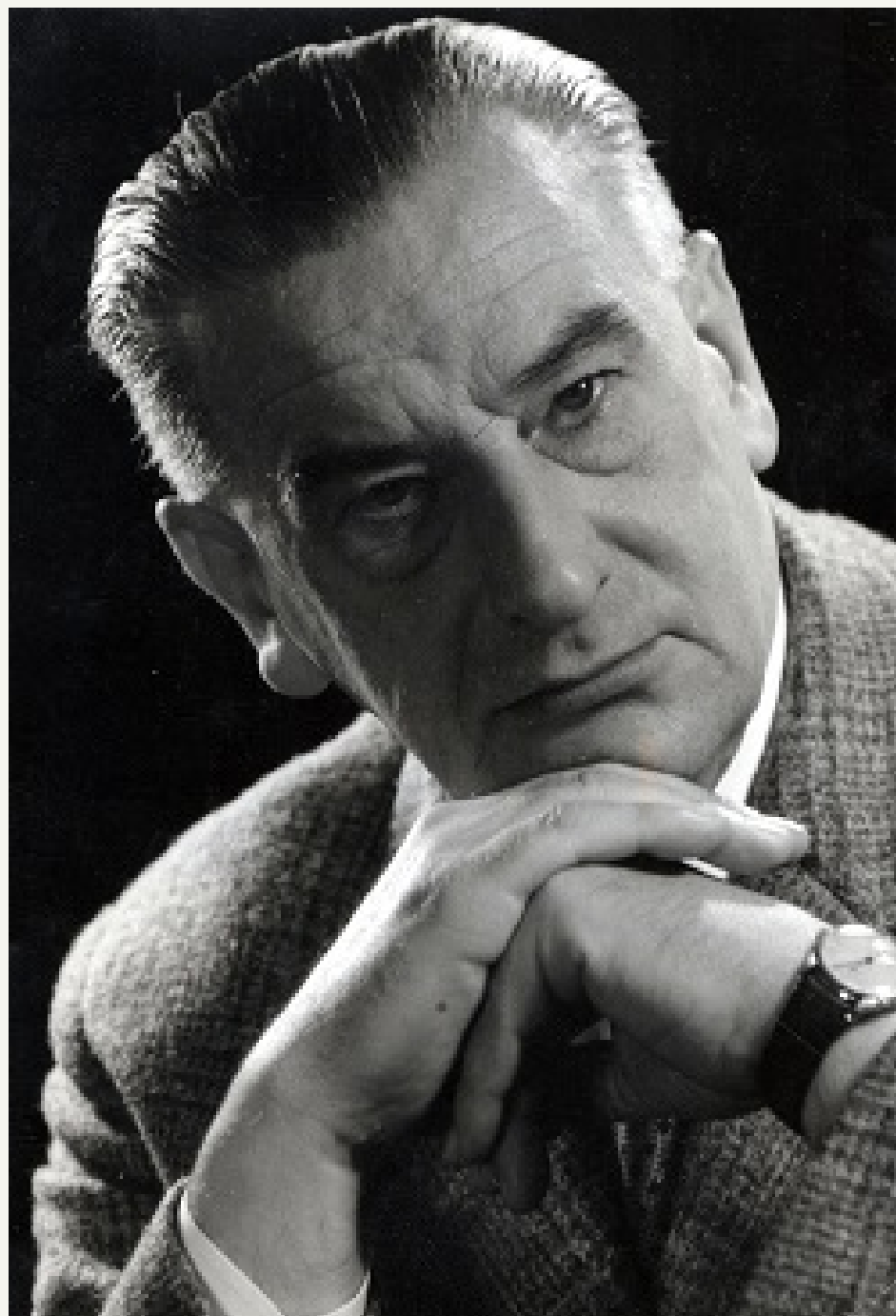

WANDA RUTKIEWICZ

1943 - 1992

- jedna z najwybitniejszych światowych himalaistek,
- z zawodu elektronik,
- jako trzecia kobieta na świecie i pierwsza Europejka stanęła na Mount Evereście, najwyższym szczycie Ziemi,
- została wpisana do Księgi rekordów Guinnessa jako pierwsza kobieta, która zdobyła szczyt K2
- o swoich wyprawach i płynących stąd przemyśleniach często pisała w czasopiśmie o tematyce alpinistycznej. Była zdecydowaną rzeczniczką i zdeterminowaną realizatorką wspinaczkowej samodzielności kobiet,
- pośmiertnie została odznaczona wieloma medalami, w tym jako jedna z trzech pierwszych osób Medalem im. Króla Alberta I, który do dziś przyznawany jest za wyjątkowe zasługi górskie przez King Albert Memorial Foundation.

JÓZEF MACKIEWICZ

1902 - 1985

- polski pisarz i publicysta,
- działacz emigracyjny,
- był nieprzejednanym wrogiem totalitaryzmów, szczególnie komunizmu,
- będąc uczniem VI klasy gimnazjum jako ochotnik wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1920,
- w 1923 roku rozpoczął pracę w gazecie "Słowo", publikował felietony, artykuły i reportaże, w których zajmował się przede wszystkim historyczną, kulturową i polityczną specyfiką obszarów byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego,
- na przełomie 1942–1943 został skazany przez AK na karę śmierci, okoliczności tego wyroku są niejasne, nie wykonano go, a następnie formalnie odwołano,
- w 1943 po odkryciu w Katyniu grobów oficerów polskich zamordowanych przez Sowieców, na zaproszenie niemieckie i za zgodą polskich władz podziemnych udał się do Katynia jako obserwator ekshumacji zwłok

JÓZEF WYBICKI

1747 - 1822

- autor polskiego hymnu narodowego,
- wielokrotny poseł na Sejm,
- jeden z inicjatorów Konfederacji Barskiej, uczestnik prac wdrażających Konstytucję 3 Maja,
- współorganizator Insurekcji Kościuszkowskiej,
- z wykształcenia prawnik, działalność polityczną rozpoczął w wieku 20 lat jako poseł na sejm w I Rzeczypospolitej. Jego protest przeciw wszystkim aktom Sejmu Repninowskiego uznawany jest za jedną z ostatnich prób pozytywnego zastosowania liberum veto,
- w 1773 roku poślubił o 17 lat od siebie starszą Kunegundę Drwęską, ta jednak zmarła będąc blisko połogu dwa lata później.

ROMANTYZM POLSKI

1822–1863

- rozpoczął się wraz z wydaniem tomu poetyckiego *Ballady i romanse* (1822) Adama Mickiewicza,
- jego czołowymi przedstawicielami byli Juliusz Słowacki, Adam Mickiewicz, Cyprian Kamil Norwid, Zygmunt Krasiński, Józef Ignacy Kraszewski,
- stał w opozycji do oświecenia, odrzucał poznawanie świata poprzez naukę i doświadczenie na rzecz intuicji i wyobraźni,
- charakterystyczne dla epoki w Polsce było również silne poczucie patriotyzmu oraz związek z ruchami narodowowyzwoleńczymi, które wówczas przybierały na sile,
- doceniono folklor i życie w zgodzie z naturą, które było synonimem dobra i czystości.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ!

Prezentację wykonała Katarzyna Kozłowska

ŹRÓDŁA:

- <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/patroni-roku-2022>
- <https://pl.wikipedia.org/>
- slajd 3 obraz - Autorstwa Andrzej Grabowski (1833-1886) - przeniesiony z http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Ignacy_Lukasiewicz.jpg, Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=296855>
- slajd 4 zdjęcie - Autorstwa Delimata - Praca własna, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=5341720>
- slajd 5 obraz - Autorstwa Leopold Bude - Polona.pl, Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=88638240>
- slajd 6 zdjęcie - Autorstwa Stanisław Szydło, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=10977706>
- slajd 7 zdjęcie - PAP/CAF/Reprodukcja
- slajd 8 zdjęcie - Autorstwa Seweryn Bidziński - Barbara Rusowicz (1992) Wszystko o Wandzie Rutkiewicz, Warszawa: Comer & Ekolog, ss. 194 ISBN 83-85149-02-1 Invalid ISBN, Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4932396>
- slajd 9 zdjęcie - <https://jozefmackiewicz.com/>
- slajd 10 obraz - Archiwum Ilustracji WN PWN SA © Wydawnictwo Naukowe PWN
- slajd 11 obraz - Autorstwa Artur Grottger - artmight.com, Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1823491>